

TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

14.94 Liikenteen ohjaaja jäi asfaltointityön valmistelun yhteydessä kuorma-auton perävaunun etummaisten paripyörien alle

työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)

1. Tapahtuman kuvaus

Tapahtumapaikkana olleella tieosuudella oli meneillään tien päällystystyö, jota suoritti Tielaitoksen aliurakoitsijana maanrakennusyritys.

Päällystystyöhön osallistunut kuorma-auto ja siihen kytketty varsinainen perävaunu oli pysähtyneenä ajoradan oikeanpuoleiselle (T:n suunnasta katsottuna olevalle) ajokaistalle ja siitä nostettiin tielle kuormana mm. ollut tietyömaan ohjausaita.

Samanaikaisesti oli kuorma-auton perävaunun etupään kohdalla tiellä seisomassa työmaan liikennettä ohjaavat N.N ja K.K.

K.K:n ollessa poistumassa paikalta kuorma-auton viereen ajaneeseen työmaan huoltoautoon mennäkseen omaan työpisteeseensä, jäi N.N seisomaan edellä mainittuun paikkaan.

K.K:n ehdittyä kulkea arvionsa mukaan n. 2-3 metriä, kuuli hän tuona aikana kuorma-auton lähtevän liikkeelle ja taakseen katsoessaan totesi N.N:n makaavan maassa selällään siten, että tämän jalat olivat kuorma-auton perävaunun alla ja pää oli tien keskiosan suuntaan. Samalla hän totesi, että kuorma-auton perävaunun etuakselin vasemman puoleinen paripyörä oli kulkenut N.N:n ylitse. K.K oli huutanut ja samassa kuorma-auto oli pysähtynyt.

Kuorma-auton perävaunu oli kulkenut N.N:n ala- ja keskivartalon ylitse. Hän menehtyi välittömästi onnettomuudessa saamiinsa vammoihin (piirros, kuvat 1-2).

2. Työtapaturmaan johtaneita tekijöitä

Suistuminen perävaunun pyörien alle

Työmaan henkilöstö oli klo 6.30 aloittanut töiden valmistelun, joihin kuuluu liikennemerkkien asettelu, koneiden käynnistäminen, asfalttiaineksen nouto ym.

Myös onnettomuuden uhri, N.N oli osaltaan osallistunut tehtävänsä mukaisesti liikenteen ohjaajan työn aloittamista varten suoritettaviin alkutöihin yhdessä toisen liikenteen ohjauksessa olleen K.K:n kanssa. Työmaan toiminta oli alkanut normaalilla tavalla.

N.N oli varustautunut tehtävänsä hoitamiseen mm. selkäreppulla, joka oli ns. pilkkijakkara. Selkäreppu oli hänellä selässään onnettomuuden sattuessa.

Saatujen tapahtumatietojen ja N.N:n selässä olleesta repussa olevien vaurioiden mukaan on todennäköistä, että N.N oli kuorma-auton lähtiessä liikkeelle ilmeisesti tarttunut repun alaosasta kiinni kuorma-auton perävaunun vasemman etupyöräparin lokasuojan ulkoreunaan ja horjahtanut pyöräparin alle. Lokasuojan

etuosassa oli nähtävillä tuoreita hankausjälkiä (kuvat 3-4).

N.N:llä todettiin olevan onnettomuuden jälkeen oikeassa kädessään sytytin ja 10 mk:n kolikko. On mahdollista, että juuri ennen kuorma-auton liikkeellelähtöä N.N:ltä oli ko. esineet pudonneet kädestä, N.N kumartui ottamaan niitä ylös perävaunun ja vetovaunun aisan kohdalla ja jäi tässä tilanteessa vasemman pyöräparin alle.

Kuorma-auton kuljettaja ei kertomansa mukaan nähnyt sivupeileistä ketään liikkeelle lähtiessään.

Onnettomuustapahtumalle ei ole silminnäkiää.

Kuorma-auto ehti liikkua n. 3 metrin matkan onnettomuustilanteen aikana.

Työnopastus

N.N oli 17-vuotias opiskelija. Hän oli tullut kesäajaksi liikenteen ohjaajan tehtävään 2,5 viikkoa ennen tapaturmaa. Liikennekokemusta N.N:llä oli; hän omisti moottoripyörän ja ajokortin. N.N:lle oli annettu opastus tehtävänsä.

Kuorma-auton kuljettaja oli 34-vuotias ja ollut ko. yrityksen palveluksessa kymmenkunta vuotta.

Yritys

Yrityksen organisaatio jakaantui johdon alaisuudessa maantieteellisesti kuuteen alueeseen. Niissä kussakin aluepäällikkö toimi työsuojelupäällikkönä. Alueille oli valittu työsuojeluvaltuutetut.

3. Vastaavien työtapaturmien estäminen

3.1 Liikenteen ohjaaja

Ote Tielaitoksen ohjeesta "Liikenteen ohjaus. Liikenne työmaalla".

"5C-2.5 Liikenteen ohjaaja

Liikenteen ohjaaja vastaa työkohteen liikenteen sujumisesta ja hoitaa suhdetoimintaa tienkäyttäjien ja työmaan välillä. Liikenteen ohjaajalta odotetaan asiallista ja kohteliasta käytöstä sekä yksiselitteistä toimintaa liikenteen ohjauksessa.

Edellytykset

Liikenteen ohjaajan tulee olla tehtävään koulutettu 18 vuotta täyttänyt henkilö, jolla on normaali reaktiokyky, näkö- ja kuuloaisti sekä liikenteen ohjaajana tarvittava liikennetuntemus. Ajokortin omistavan ja säännöllisesti autoa ajavan henkilön katsotaan täyttävän edellytykset.

Työnantaja järjestää liikenteen ohjaajiksi määrättäville henkilöille yhden päivän koulutustilaisuuden tehtävään ennen työn aloittamista. Koulutuksessa korostetaan erityisesti liiken-

teen ohjaajan työn vastuullisuutta. Liikenteen ohjaajalle opetetaan apuvälineiden käyttö ja yhteyden pito radiopuhelimella.

Tutkintaryhmä huomauttaa, että opastus tulee sovittaa ko. työmaan vaatimustason mukaiseksi ja siten opastusta on annettava tarvittaessa pitempänäkin ajanjaksona kuin yhtenä päivänä.

Varsinaisissa päällystystöissä edellytetään kolmea liikenteen ohjaajaa, jos tien liikenne on yli 100 ajon./h (KVL n. 1.000 ajon./vrk).

Liikenteen ohjaajille nimetään tehtävään koulutettuja varamiehiä. He hoitavat tehtävää varsinaisen liikenteen ohjaajien lepo- ja lounastaukojen aikana. He hoitavat myös tarvittavan ohjauksen suljetulla alueella olevien liittymien kohdalla.

_____”

Tielaitoksen tulee esim. urakkasopimukseen tehtävällä merkinnällä vaatia em. ohjeen sananmukaista noudattamista.

3.2 Kuljettajien koulutus

Työkoneiden, kuten kuorma-autojen, kuljettajille tulee järjestää koulutusta, jossa käsitellään vaaratekijöitä ja turvallisuutta tietyökohteessa sekä liikenteessä.

LIITTEET

- Piirros
- Valokuvia

Kuva 1. Tapahtumapaikka kuvattuna valtatie 5:n suunnasta.

Kuva 2. Tapahtumapaikka kuvattuna T:n suunnasta tultaessa.

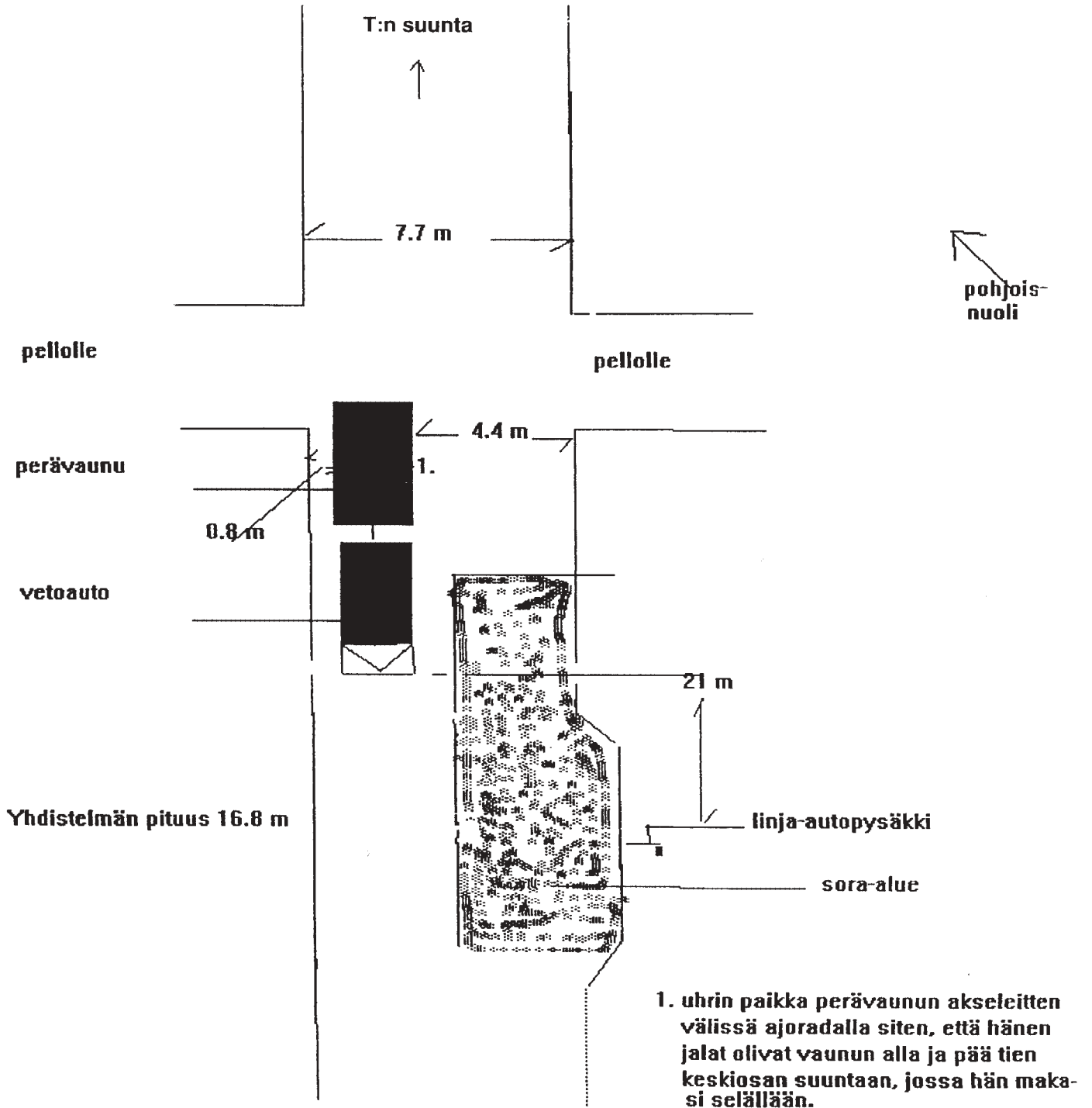

Kuva 3. Perävaunun vasemman etupyöräparin kurakaari, jonka etureunassa nuolen osoittamassa kohdassa tuore hankausjälki.

Kuva 4. Em. hankausjälki kuvattuna läheltä.

LUONNOS VAHINKOPAICALTA

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto

Bulevardi 28
00120 Helsinki
puh. (90) 680 401

Jaarli Oy 1995